

Mál nr. 399/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Tegund vátryggingar: Fasteignatrygging.

Gildissvið vátryggingar. Tilkynningafrestur.

Gögn.

- 209. Málskot mótttekið 23. október 2023, ásamt fylgiskjölum.
- 210. Bréf V, dags. 15. nóvember 2023, ásamt fylgiskjölum.
- 211. Viðbótarathugasemdir M, dags. 24. nóvember 2023, ásamt fylgiskjölum.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi fengið fyrirtækið X til þess að vinna múrverk á húsi sínu í september og október árið 2021. Ágreiningur varð með aðilum um hluta reiknings sem M taldi ekki vera forsendur fyrir. Barst M þann 15. desember 2021 innheimtuviðvörðun frá lögmannsstofu sem lögmaður M svaraði með bréfi 30. desember 2021. Í því bréfi var hluta reiknings verktakans X mótmælt. Varðaði sá hluti aukakostnað að fjárhæð kr. 650.450. Greiddi M inn á verkið þann 10. janúar 2022 og daginn eftir var M sent innheimtubréf þar sem fram kom að yrði ekki brugðist við bréfinu innan 10 daga frá dagsetningu þess yrði krafan innheimt með atbeina dómstóla. Ýmiss samskipti áttu sér stað milli aðila fram til 3. mars 2022 en þá fékk M ítrekunarbréf frá lögmanni X. Það var svo ekki fyrr en ári síðar eða þann 15. mars 2023 sem innheimtumál gegn M var þingfest fyrir Héraðsdómi Reykjaness. Þann 8. maí 2023 hafði lögmaður M samband við V og spurðist fyrir um réttaraðstoðartryggingu M hjá V. Með bréfi dags. 9. maí 2023 hafnaði V að bótaréttur væri til staðar úr réttaraðstoðartryggingu þar sem frestur M til að tilkynna V um kröfu sína væri niður fallinn skv. skilmála vátryggingarinnar og 51. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004.

M vísar til þess að hann hafi ekki ætlað að grípa til neinna lögfræðilegra aðgerða enda var það ekki hann sem var að krefjast greiðslu á of háum reikningi, heldur X. Ákvæði 51. gr. laga um vátryggingarsamninga eigi fyrst og fremst við aðila sem telur sig eiga kröfu á hendur einhverjum. Sama á við um skilmála tryggingarinnar hjá V. Er það því ósanngjarnt að þegar ekkert gerist í málinu á hendur M frá 7. mars 2022 til 15. mars 2023, sem telja megi til tómlætis af hálfu X, að það bitni á M þ.e. að hann fái ekki réttaraðstoð enda var það ekki hann sem ætlaði að stefna málinu fyrir dómstóla. Taldi M málinu lokið af hálfu X. Það er því mjög íþyngjandi fyrir þann sem ekki er með fjárkröfu að þurfa að tilkynna tryggingafélagi um eitthvað sem ekki er orðið, þótt ágreiningur sé um hluta reiknings. Telur M tilkynningafrest ekki hafa byrjað að líða fyrr en 15. mars 2023 þegar málið var þingfest.

V vísar til þess M sé með í gildi fasteignatryggingu sem innifelur réttaraðstoðartryggingu. Samkvæmt 25. gr. almennra skilmála félagsins og 51. gr. laga nr. 30/2004 um vátryggingarsamninga hefur M eitt ár til að tilkynna V um tjón frá því hann vissi eða mátti vita um þau atvik sem krafan er reist á. M tilkynnti tjónið til V með tjónstilkynningu dags. 18. september 2023. Að mati V var orðið fyrirsjáanlegt að málið myndi enda fyrir dómstólum ef ekki yrði brugðist við innheimtuviðvörðum þeirri sem M barst frá lögmanni verktakans þann 15. desember 2021. Þá ritaði M undir umboð til lögmanns þann 21. desember 2021 þar sem m.a. kemur fram að umboðið nái til þess að sækja um réttaraðstoðartryggingu og móttaka greiðslur vegna hennar. Hafi frestur M til að tilkynna tjónið byrjað að líða í lok árs 2021 eða í allra síðasta lagi þann 11. janúar 2022 og því ljóst að tímafresturinn var löngu liðinn þegar tilkynning frá M barst V þann 18. september 2023.

Í viðbótarathugasemdum sínum vísar M til þess að skilja megi orðalag 51. gr. laga um vátryggingarsamninga á þann hátt að um sé að ræða aðstoð fyrir dómstólum til að leita réttar síns. Slíkt er ekki gert nema þörf sé á og því ekki eðli málsins samkvæmt nauðsyn að tilkynna vátryggingaratburð þegar ekki er ljóst að málið fari fyrir dómstóla. Í tilviki M leið meira en ár frá því að hóttað var að fara með málið fyrir dómstóla og þess að X gerði eitthvað í málinu. Hefði X stefnt málinu fyrr hefði M tilkynnt málið fyrr innan árs. Ákvæði 51. gr. eigi fyrst og fremst við þegar atburður verður varðandi fasteign sem húseigandi þarf að fara í mál útaf eins líkt og nefnt er í yfirliti V um vátrygginguna.

Álit.

Ágreiningur í þessu máli snýst um það um hvenær M mátti vera ljóst að hann gæti gert kröfu í réttaraðstoðartryggingu fasteignatryggingar sinnar vegna ágreinings um fjárhæð reiknings sem útgefinn var af verktaka sem vann við múrverk á fasteign M í september og október 2021. Samkvæmt 1. mgr. 51. gr. laga um vátryggingarsamninga glatar vátryggður rétti til bóta ef hann tilkynnir félaginu ekki um kröfu sína innan árs frá því að hann vissi um atvik sem hún er reist á. Í 28. gr. vátryggingarskilmála fasteignatryggingar kemur fram að hægt sé að óska eftir réttaraðstoð ef vátryggingin er í gildi þegar ágreiningur kemur upp og að hún hafi þá verið í gildi í að minnsta kosti tvö samliggjandi ár. Er í greininni ekki gerður greinarmunur á tegund ágreinings eða hvort vátryggður sé stefnandi eða stefndi í einkamáli. Af gögnum málsins má ráða að þann 30. desember 2021 mótmælti M fjárhæð reiknings verktakans og fékk eftir það tvær ítrekanir frá lögmanni, þann 11. janúar 2022 og svo 3. mars 2022. Í síðastnefnda bréfinu var krafa um að eftirstöðvar yrðu greiddar eða um þær samið innan tveggja vikna en að öðrum kosti yrði mál höfðað til að innheimta kröfuna án frekari viðvörunar. Verður upphaf ársfrests til tilkynningar tjóns skv. 1. mgr. 51. gr. laga um vátryggingarsamninga, sbr. 25. gr. vátryggingarskilmála V, því í síðasta lagi að miðast við þann tímapunkt þ.e. 3. mars 2022. Á þeim degi mátti M vita að uppi væri réttarfarslegur ágreiningur sem væri á leið fyrir dómstóla ef hann aðhefðist ekki frekar. Var krafa M í málkostnaðartryggingu sem barst með tölvupósti lögmanns M þann 8. maí 2023 því of seint fram komin í skilningi 1. mgr. 51. gr. laga um vátryggingarsamninga. M á því ekki rétt á bótum úr réttaraðstoðartryggingu fasteignatryggingar sinnar hjá V.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr réttaraðstoðartryggingu fasteignatryggingar sinnar hjá V.

Reykjavík, 12. desember 2023.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir